

Hänvisning
VN/34767/2025

Undervisnings- och kulturministeriet
kirjaamo.okm@gov.fi

Kontaktperson
Utbildningsplanerare Annette Rumander
annette.rumander@regeringen.ax
+358 18 25 244

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagen om utlandsstudier och ändring av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer

Bakgrund

Undervisnings- och kulturministeriet har begärt ett utlåtande av landskapsregeringen om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagen om utlandsstudier och ändring av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

I den kortfattade sammanfattningen som finns tillgänglig på svenska på lausuntopalvelu.fi föreslås att det stiftas en lag om den behörighet för en reglerad uppgift som studier utomlands medför. Samtidigt föreslås det att den gällande lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför upphävs.

I enlighet med förslaget ska det stiftas en lag om utlandsstudier som innehåller bestämmelser om den behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken behörighetsvillkor enligt lag är högskoleexamen, en högskoleexamen på en viss nivå eller en viss namngiven examen eller studieprestation. Med stöd av den föreslagna lagen kan Utbildningsstyrelsen fatta beslut om den behörighet som högskolestudier utomlands medför för en tjänst eller uppgift inom den offentliga sektorn för vilken behörighetsvillkor enligt lag är högskoleexamen, lägre högskoleexamen, högre högskoleexamen eller juris magisterexamen. Den behöriga myndigheten får, med stöd av den föreslagna lagen, besluta om den behörighet som utlandsstudier medför för en i Finland reglerad uppgift, i de fall som inte omfattas av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015). Det handlar i allmänhet om situationer där sökanden fått utbildningen i fråga i något annat land än ett annat medlemsland i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller är medborgare i något annat land än ett medlemsland.

I propositionen föreslås det dessutom att lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer ändras så att vissa bestämmelser i lagen mer exakt ska motsvara bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer. Yrkeskvalifikationsdirektivet har satts i kraft den nationella

lagstiftningen genom lagen om yrkeskvalifikationer. Dessutom säkerställer ändringarna att det finns regler för hur yrkeskvalifikationer ska erkännas även när yrket inte är reglerat, och att EU:s regler om fri rörlighet används när de vanliga systemen för erkännande inte räcker.

Lagarna avses träda i kraft den 1 november 2026.

Behörighetsfördelning

Landskapet Åland har med stöd av 18 § 1, 4, 14 och 23 punkterna i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, kommunalförvaltningen, undervisning samt främjande av sysselsättningen.

Riket har, med stöd av 27 § 3, 13 och 30 punkterna i självstyrelselagen, lagstiftningsbehörighet i fråga om statsmyndigheternas organisation och verksamhet, handelssjöfart samt behörigheten att utöva yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvården.

Behörigheten i fråga om den kunskap och skicklighet som fordras för att vinna kompetens som godkänns av staten tillkommer riket enligt självstyrelselagens 27 § 3 punkt vilket innebär att riket har rätt att reglera kvalifikationskrav i fråga om sådana yrken som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet. Utöver ovannämnda yrken inom handelssjöfart och hälso- och sjukvården hör exempelvis yrken som regleras i arbetarskyddslagstiftningen med stöd av 27 § 21 punkten i självstyrelselagen till rikets lagstiftningsbehörighet. Mot denna bakgrund kan det konstateras att lagstiftningsbehörigheten är delad mellan riket och Åland och beroende på behörighetsfördelningen utövas vissa reglerade yrken i landskapet med stöd av rikets lagstiftning, medan andra reglerade yrken regleras i landskapslagstiftning.

Landskapsregeringens synpunkter

Landskapsregeringen konstaterar att de föreslagna lagstiftningsändringarna inte blir gällande på Åland till den del ändringarna hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Eftersom landskapsregeringen tillställts endast en mycket kort sammanfattning över de föreslagna ändringarna på svenska, kan landskapsregeringen inte uttala sig om huruvida det i motiveringarna till propositionen beaktats landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapsregeringen har i övrigt inte några synpunkter på de föreslagna lagändringarna.

Vicelantråd

Annika Hambrudd

Utbildningsplanerare

Annette Rumander